

PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN CÓ LÀM THAY ĐỔI MỤC TIÊU CHỦ NGHĨA XÃ HỘI?

TS. NGUYỄN VĂN THẮNG^(*)

Tóm tắt: Hiện nay, trong thực tiễn đã xuất hiện không ít quan điểm cho rằng, việc cho phép và khuyến khích kinh tế tư nhân phát triển, đặc biệt là quan điểm coi “kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng của nền kinh tế” đã thể hiện sự thay đổi mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội của Việt Nam. Trên cơ sở khái quát về mục tiêu chủ nghĩa xã hội và tính tất yếu của việc phát triển kinh tế tư nhân trong quá trình thực hiện mục tiêu chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, bài viết khẳng định: phát triển kinh tế tư nhân không làm thay đổi mục tiêu chủ nghĩa xã hội, mà là sự nhận thức đúng đắn, sâu sắc hơn về chủ nghĩa xã hội để có hành động phù hợp và hiệu quả hơn trên con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam.

Từ khóa: chủ nghĩa xã hội; kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; kinh tế tư nhân

1. Đặt vấn đề
Hiểu một cách chung nhất, “kinh tế tư nhân” là khái niệm dùng để chỉ các hình thức tổ chức kinh tế được hình thành và phát triển dựa trên sở hữu tư nhân do cá nhân lập ra hoặc thông qua việc liên doanh, liên kết mà ở đó trên 50% vốn điều lệ là sở hữu tư nhân. Theo nghĩa này, kinh tế tư nhân ở nước ta hiện nay bao gồm kinh tế cá thể, tiểu chủ và kinh tế tư bản tư nhân.

Nhận thức được vị trí, vai trò của kinh tế tư nhân đối với tiến trình phát triển đất nước nói chung và quá trình xây dựng, hoàn thiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa nói riêng, trong thời kỳ đổi mới, Đảng luôn nhất quán quan điểm phát triển kinh tế tư nhân trong chính sách phát triển nền kinh tế nhiều thành phần. Đáng chú ý, Văn kiện Đại hội lần thứ XII của Đảng khẳng định: “kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng của nền kinh tế”⁽¹⁾.

Cụ thể hóa quan điểm trên, ngày 03/6/2017, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã ban hành Nghị quyết số 10-NQ/TW về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Nghị quyết này được đánh giá là dấu ấn quan trọng, khẳng định sự ủng hộ mạnh mẽ của Đảng và Nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong giai đoạn phát triển mới. Từ đó, kinh tế tư nhân trong nước đã tạo ra khoảng 42% GDP, 30% ngân sách nhà nước, thu hút khoảng 85% lực lượng lao động cả nước...⁽²⁾.

Đặc biệt, trong quá trình hội nhập kinh tế, nhiều doanh nghiệp tư nhân Việt Nam đã vươn ra khỏi thị trường nội địa, khẳng định được vị thế và thương hiệu trên thị trường thế giới. Lực lượng doanh nhân Việt Nam ngày càng đông đảo và rộng khắp ở nhiều loại hình và quy mô, đang có tiếng nói và vai trò ngày càng quan trọng trong việc xây dựng và thực hiện các quyết sách phát triển của đất nước. Do đó, tạo điều kiện thuận lợi cho kinh tế tư nhân phát triển cũng chính là tạo điều kiện để giải phóng

^(*) Học viện Chính trị khu vực I, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

các nguồn lực trong xã hội; là phương tiện và là giải pháp quan trọng, mang tính đột phá trong quá trình xây dựng, phát triển và hoàn thiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở nước ta hiện nay.

Vấn đề đặt ra là phải chằng những quan điểm, chủ trương của Đảng và Nhà nước về phát triển kinh tế tư nhân, cùng với sự phát triển mau chóng và những đóng góp của kinh tế tư nhân đối với đất nước đang làm thay đổi mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội? Đáng chú ý, một số người có quan điểm thù địch, muốn chống phá con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của Đảng và nhân dân ta cho rằng, tính chất tư nhân của kinh tế tư nhân sẽ tạo ra sự cạnh tranh quyết liệt trên thị trường và có thể tạo ra sự mất cân đối, bất hợp lý, làm giảm hiệu quả của nền kinh tế... Thậm chí, họ còn cho rằng, phát triển kinh tế tư nhân đang làm thay đổi mục tiêu, đi ngược lại mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội. Nội dung bài viết sẽ phân bác các ý kiến sai trái, thù địch nêu trên.

2. Chủ nghĩa xã hội và tính tất yếu của việc phát triển kinh tế tư nhân trong quá trình thực hiện mục tiêu chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam

Trong thời kỳ đổi mới, mô hình và mục tiêu chủ nghĩa xã hội mà nhân dân ta đang xây dựng đã dần được định hình và thể hiện trong các văn kiện quan trọng của Đảng. Gần đây nhất, trong bài viết *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, trên cơ sở khái quát quá trình nhận thức về chủ nghĩa xã hội, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng khẳng định: “Xã hội xã hội chủ nghĩa mà nhân dân Việt Nam đang phấn đấu xây dựng là một xã hội dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh; do nhân dân làm chủ; có nền kinh tế phát triển cao, dựa trên lực lượng sản xuất hiện đại và quan hệ sản xuất tiên bộ phù hợp;...”⁽³⁾. Qua đó, có thể hiểu, đây là mục tiêu tổng quát về chủ nghĩa xã hội mà Đảng và nhân dân ta đang phấn đấu xây dựng. Để thực hiện mục tiêu đó, chúng ta phải: “Đẩy mạnh công

nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước gắn với phát triển kinh tế tri thức; Phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa;...”⁽⁴⁾.

Theo đó, mục tiêu chủ nghĩa xã hội được xác định về kinh tế là *có nền kinh tế phát triển cao, dựa trên lực lượng sản xuất hiện đại và quan hệ sản xuất tiên bộ phù hợp* và một trong những giải pháp cơ bản để thực hiện là *phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa*. Do đó, việc phát triển kinh tế tư nhân với tư cách là bộ phận của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở nước ta là hoàn toàn phù hợp với các giải pháp để thực hiện mục tiêu chủ nghĩa xã hội, nhất là khi kinh tế tư nhân đang có sự phù hợp với trình độ của một bộ phận không nhỏ lực lượng sản xuất ở nước ta hiện nay.

Như vậy, quan điểm, chủ trương của Đảng và Nhà nước về phát triển kinh tế tư nhân hoàn toàn không có nghĩa là có sự thay đổi trong mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội, mà chỉ là sự nhận thức đúng đắn, sâu sắc hơn về mục tiêu chủ nghĩa xã hội để có hành động phù hợp và hiệu quả hơn trên con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta hiện nay. Nhận định này **xuất phát từ một số cơ sở** sau:

Thứ nhất, phát triển kinh tế tư nhân là giải pháp để hoàn thiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa

Xét về mặt lịch sử, kinh tế tư nhân là sản phẩm chung của nhân loại, hình thức tổ chức kinh tế ra đời ngay từ khi con người biết sản xuất. Lịch sử phát triển của nhân loại cho thấy, kinh tế tư nhân có thể tồn tại và phát triển thích ứng với nhiều chế độ chính trị - xã hội khác nhau, chứ không chỉ của riêng chế độ tư bản chủ nghĩa. Mặc dù không thể phủ nhận trong nền kinh tế thị trường tư bản chủ nghĩa, giai cấp tư sản đã sử dụng hiệu quả và đưa kinh tế tư nhân phát triển lên một trình độ cao.

Tuy nhiên, điều này không thể tạo ra sự đồng nhất giữa chủ nghĩa tư bản với kinh tế tư nhân, hay kinh tế tư nhân chỉ phù hợp và gắn liền với chủ nghĩa tư bản. Do vậy, không nên đối lập kinh tế tư nhân với chủ nghĩa xã hội. Vấn đề

quan trọng là phải sử dụng kinh tế tư nhân như thể nào để vừa bảo đảm được lợi ích của các chủ thể kinh tế tư nhân, vừa thực hiện được mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội của đất nước.

Thực tiễn quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô dưới thời V.I.Lênin cho thấy, một trong những thành công của V.I.Lênin là đã ban hành và thực hiện *Chính sách kinh tế mới* (NEP), với nội dung cốt lõi là phát triển kinh tế thị trường trên cơ sở phục hồi và phát triển các quan hệ thị trường, thông qua việc sử dụng các hình thức kinh tế tư bản (đặc biệt là kinh tế tư bản nhà nước và kinh tế tư nhân), coi đó là giải pháp cơ bản để phát triển lực lượng sản xuất.

Xuất phát từ thực trạng là nước tiểu nông mang nặng tính tự phát tiêu tư sản lúc bấy giờ, V.I.Lênin khẳng định không thể ngăn cấm trao đổi tư nhân: “Chính sách ấy là một sự đại dột và tự sát đối với đảng nào muốn áp dụng nó. Đại dột, vì về phương diện kinh tế, chính sách ấy là không thể nào thực hiện được; tự sát, vì những đảng nào định thi hành một chính sách như thế, nhất định sẽ bị phá sản”⁽⁵⁾. Nhận định này rất đúng với chính sách kinh tế quan liêu bao cấp ở Việt Nam giai đoạn 1975 - 1986.

Theo V.I.Lênin, trong điều kiện đó, để phát triển sản xuất và lưu thông, trao đổi hàng hóa tất yếu phải thừa nhận sự tồn tại và phát triển nhiều thành phần kinh tế, bao gồm cả kinh tế tư nhân tư bản chủ nghĩa và phải “làm cho bằng được, không sợ chủ nghĩa tư bản”⁽⁶⁾, cần “*phải học tập nhiều nữa ở bọn tư bản*”⁽⁷⁾. Đặc biệt, khi nói về việc sử dụng kinh tế tư nhân để xây dựng chủ nghĩa xã hội, V.I.Lênin khẳng định: “có thể sử dụng chủ nghĩa tư bản tư nhân (...) để xúc tiến chủ nghĩa xã hội”⁽⁸⁾.

Lý giải về vấn đề này, V.I.Lênin cho rằng: “Vì chúng ta chưa có điều kiện để chuyển trực tiếp từ nền tiểu sản xuất lên chủ nghĩa xã hội, bởi vậy, trong một mức độ nào đó, chủ nghĩa tư bản là không thể tránh khỏi, nó là sản vật tự nhiên của nền tiểu sản xuất và trao đổi; bởi vậy, chúng ta phải lợi dụng chủ nghĩa tư bản (nhất là bằng cách hướng nó vào con đường chủ nghĩa tư bản nhà nước) làm mất xích

trung gian giữa nền tiểu sản xuất và chủ nghĩa xã hội, làm phương tiện, con đường, phương pháp, phương thức để tăng lực lượng sản xuất lên”⁽⁹⁾. Có thể khẳng định, *Chính sách kinh tế mới* của V.I.Lênin là sự đổi mới căn bản trong nhận thức về chủ nghĩa xã hội với sự thừa nhận sự tồn tại của nền kinh tế nhiều thành phần, trong đó có kinh tế tư nhân, để phát triển các quan hệ thị trường trên cơ sở coi lợi ích vật chất là động lực quan trọng để phát triển kinh tế.

Do vậy, soi vào thực tiễn nước ta hiện nay, khi đã xác định tính tất yếu của việc phát triển nền kinh tế thị trường trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội và được định danh là *nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa*, thì việc phát triển kinh tế tư nhân cũng là tất yếu, không chỉ để phát triển lực lượng sản xuất và tạo nên tính cạnh tranh toàn diện trong nền kinh tế thị trường, mà còn là động lực quan trọng để thực hiện mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội theo hướng “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

Bên cạnh đó, xuất phát từ bản chất của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, việc phát triển kinh tế tư nhân là giải pháp căn cơ trong quá trình xây dựng và hoàn thiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, nhằm thực hiện mục tiêu xây dựng và phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa ở nước ta hiện nay.

Thứ hai, phát triển kinh tế tư nhân là xu thế khách quan của quá trình hội nhập quốc tế

Quá trình phát triển kinh tế thị trường và hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay cho thấy, khi một quốc gia dựa vào kinh tế tư nhân để phát triển có thể chưa chắc thành công theo xu hướng phát triển bền vững và sự định hướng chính trị của quốc gia đó, song, một quốc gia không có kinh tế tư nhân chắc chắn sẽ không thể phát triển và đạt được các mục tiêu đề ra (như mô hình kinh tế kế hoạch hóa tập trung quan liêu ở Việt Nam thời kỳ trước đổi mới, hay ở các quốc gia không có sự hoạt động của kinh tế tư nhân hiện nay).

Điều đó cho thấy, về mặt nhận thức, ở nước ta hiện nay, kinh tế tư nhân không phải là hình thức tổ chức kinh tế có thể đưa đất nước đi đến chủ nghĩa xã hội, nhưng muốn xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, trước hết là thực hiện được các mục tiêu đã đề ra trên con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội, nhất định phải sử dụng và khuyến khích kinh tế tư nhân phát triển vì những mục tiêu chung của đất nước. Chính vì vậy, phát triển kinh tế tư nhân là xu thế khách quan của quá trình hội nhập quốc tế.

Bên cạnh đó, Việt Nam tham gia ngày càng sâu rộng vào quá trình hội nhập quốc tế là xu thế khách quan. Do vậy, đối với kinh tế tư nhân, cần lựa chọn hình thức tổ chức kinh tế như thế nào, thực hiện sự quản lý của Nhà nước đối với kinh tế tư nhân ra sao... để vừa bảo đảm sự định hướng xã hội chủ nghĩa của đất nước, vừa khuyến khích và bảo đảm được lợi ích chính đáng của các chủ thể kinh tế tư nhân; đồng thời, bảo đảm phù hợp với các quy luật của nền kinh tế thị trường và các yêu cầu khách quan của quá trình hội nhập quốc tế mà Việt Nam đã tham gia.

Thứ ba, phát triển kinh tế tư nhân là giải pháp cơ bản để thực hiện mục tiêu “có nền kinh tế phát triển cao, dựa trên lực lượng sản xuất hiện đại và quan hệ sản xuất tiên bộ, phù hợp”⁽¹⁰⁾

Xét đến cùng, chủ trương phát triển kinh tế tư nhân *không phải là mục đích*, mà là *một trong những phương tiện* để thực hiện mục tiêu “có nền kinh tế phát triển cao, dựa trên lực lượng sản xuất hiện đại và quan hệ sản xuất tiên bộ, phù hợp”. Cụ thể, chủ trương phát triển kinh tế tư nhân là sự hiện thực hóa mục tiêu xây dựng “quan hệ sản xuất tiên bộ, phù hợp”, qua đó từng bước xây dựng “lực lượng sản xuất hiện đại” ở nước ta. Vì vậy, những người có quan điểm cho rằng phát triển kinh tế tư nhân là đi ngược lại hay làm thay đổi mục tiêu chủ nghĩa xã hội là đang nhầm lẫn hoặc cố tình nhầm lẫn giữa *mục đích* và *phương tiện*.

Có thể khẳng định, ở nước ta hiện nay, chủ trương phát triển kinh tế tư nhân *không phải là mục đích*, mà *chỉ là phương tiện (đúng hơn là một trong những phương tiện)* để thực hiện

mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội nói chung và xây dựng quan hệ sản xuất tiên bộ, phù hợp nói riêng. Dù rằng, trong lĩnh vực lý luận, vấn đề thế nào là “quan hệ sản xuất tiên bộ, phù hợp” vẫn còn nhiều cách giải thích khác nhau.

Đối với vấn đề *quan hệ sản xuất “phù hợp”*: Xét từ góc độ quy luật về sự phù hợp của quan hệ sản xuất với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất, quan hệ sản xuất phù hợp được hiểu là những kiểu quan hệ sản xuất đang tạo ra động lực và là địa bàn thuận lợi cho sự vận động và phát triển của một bộ phận lực lượng sản xuất trong xã hội. Từ đó, soi vào thực tiễn nước ta hiện nay, có thể khẳng định, quan hệ sản xuất trong khu vực kinh tế tư nhân đang có sự *phù hợp* với một bộ phận của lực lượng sản xuất ở nước ta hiện nay, đáng chú ý đó là *một bộ phận không nhỏ*, vì kinh tế tư nhân hiện đang “thu hút khoảng 85% lực lượng lao động cả nước”⁽¹¹⁾. Điều này cho thấy, kinh tế tư nhân đang có sự “phù hợp” với đa số lực lượng lao động Việt Nam hiện nay.

Như vậy, việc phát triển kinh tế tư nhân hiện nay là tất yếu. Vấn đề là sử dụng kinh tế tư nhân như thế nào, để vừa bảo đảm lợi ích kinh tế của các nhà đầu tư tư nhân, vừa giải quyết tốt vấn đề việc làm đối với lực lượng lao động trong xã hội và trên hết là phải điều tiết để kinh tế tư nhân trở thành địa bàn thuận lợi cho quá trình hiện đại hóa lực lượng sản xuất, vì mục tiêu xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội.

Đối với *quan hệ sản xuất “tiên bộ”*: Từ *điển tiếng Việt* của Viện Ngôn ngữ học (xuất bản năm 2006) định nghĩa: “Tiên bộ là bước tới trước, vươn tới trước”⁽¹²⁾. Theo đó, có thể hiểu, quan hệ sản xuất “tiên bộ” là những kiểu quan hệ sản xuất có thể tạo ra động lực cho việc thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội theo các tiêu chí chung mà nhân loại đang hướng tới. Đó là hệ mục tiêu “hòa bình, độc lập, dân chủ và tiên bộ xã hội”, cụ thể đối với nước ta là hướng tới thực hiện hệ mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

Từ quy luật về sự phù hợp của quan hệ sản xuất với trình độ phát triển của lực lượng sản

xuất và quán triệt quan điểm lịch sử - cụ thể... có thể thấy, một quan hệ sản xuất được coi là tiến bộ trước hết quan hệ sản xuất đó phải “phù hợp” với trình độ hiện tại của một bộ phận quan hệ sản xuất trong xã hội. Có như vậy, quan hệ sản xuất đó mới có thể tạo ra động lực và trở thành địa bàn thuận lợi định hướng cho sự vận động và phát triển của lực lượng sản xuất xã hội.

Thế nhưng, từ sự phù hợp đến sự tiến bộ của quan hệ sản xuất còn có khoảng cách nhất định. Bởi, trong thực tế, *không phải bất cứ quan hệ sản xuất nào phù hợp cũng đều là quan hệ sản xuất tiến bộ*. Hơn nữa, quan hệ sản xuất dù có phù hợp với trình độ của lực lượng sản xuất nhưng vẫn có thể tác động đến lực lượng sản xuất theo hướng tích cực hoặc tiêu cực. Trong thực tế, sự tác động đó diễn ra theo hướng nào thì phụ thuộc vào chủ thể đại diện cho quan hệ sản xuất đó. Tuy nhiên, bằng chính sách, pháp luật của Nhà nước có thể điều tiết sự tác động đó theo hướng phát huy những tác động tích cực và hạn chế những tác động tiêu cực. Điều đó càng đúng đối với kinh tế tư nhân. Bởi, xét đến cùng, quan hệ sản xuất trong khu vực kinh tế tư nhân luôn bị chi phối bởi lợi ích kinh tế của cá nhân người chủ sở hữu. Vì lợi ích cá nhân, họ có thể thực hiện các hành động đi ngược lại sự tiến bộ chung của xã hội.

3. Một số giải pháp nhằm tiếp tục phát triển kinh tế tư nhân gắn với thực hiện mục tiêu đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam

Sự tồn tại, phát triển và những đóng góp của kinh tế tư nhân đối với quá trình hoàn thiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, đặc biệt là đối với phát triển lực lượng sản xuất hiện đại và xây dựng quan hệ sản xuất tiến bộ, phù hợp ở nước ta hiện nay đã minh chứng cho sự phù hợp của kinh tế tư nhân với việc thực hiện các mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam và là bằng chứng thực tiễn sinh động để bác bỏ các luận điệu muốn đối lập, thậm chí là tách rời kinh tế tư nhân với chủ nghĩa xã hội.

Để kinh tế tư nhân tiếp tục phát triển và đóng góp tích cực vào quá trình thực hiện mục tiêu đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, bài viết đề xuất ***một số giải pháp cơ bản mang tính gợi mở*** sau:

Một là, các chính sách đối với kinh tế tư nhân phải bảo đảm hài hòa giữa lợi ích của chủ sở hữu tư nhân với lợi chung của xã hội

Xét về lý luận, kinh tế tư nhân được hình thành và phát triển dựa trên sở hữu tư nhân và bị lợi ích cá nhân của chủ sở hữu chi phối hoạt động. Chủ nghĩa xã hội về bản chất là dựa trên sở hữu xã hội, hoặc do sở hữu xã hội giữ vai trò chủ đạo để thực hiện các lợi ích chung của xã hội. Do vậy, để sử dụng kinh tế tư nhân vào thực hiện mục tiêu đi lên chủ nghĩa xã hội, vấn đề mấu chốt là phải bảo đảm sự hài hòa giữa lợi ích của chủ sở hữu tư nhân với lợi chung của xã hội.

Trong điều kiện nước ta hiện nay, giải quyết hài hòa mối quan hệ lợi ích này sẽ là *điều kiện tiên quyết* tạo ra sự dung hợp, đồng hành giữa kinh tế tư nhân với chủ nghĩa xã hội. Muốn vậy, các chính sách đối với kinh tế tư nhân trước hết phải bảo đảm giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa và thực hiện được các mục tiêu chủ nghĩa xã hội đã được xác định. Đồng thời, các chính sách đó phải bảo đảm lợi ích của chủ sở hữu tư nhân, bảo đảm cho họ thu được lợi nhuận từ sản xuất, kinh doanh sau khi đã khấu trừ đi phần đóng góp cho sự phát triển của đất nước theo mục tiêu chủ nghĩa xã hội.

Hai là, nhất quán chiến lược phát triển kinh tế tư nhân trong chính sách phát triển kinh tế nhiều thành phần theo định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam

Cùng với việc bảo đảm hài hòa giữa lợi ích của chủ sở hữu tư nhân với lợi chung của xã hội trong các chính sách đối với kinh tế tư nhân, Đảng và Nhà nước cần thể hiện rõ chính sách phát triển kinh tế tư nhân là *chiến lược*, chứ không chỉ là *sách lược* trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội. Điều đó sẽ tạo cơ sở pháp lý quan trọng cho các chủ sở hữu tư nhân yên tâm đầu tư lâu dài vào sản xuất, kinh doanh, đồng hành với Đảng và Nhà nước trong

quá trình thực hiện mục tiêu chủ nghĩa xã hội, đồng thời là “vũ khí pháp lý” quan trọng để xóa bỏ luận điệu cho rằng chúng ta đang phát triển kinh tế tư nhân theo kiểu “vỡ béo đê thịt”.

Ba là, tạo điều kiện phát triển các quan hệ sản xuất tiên bộ, phù hợp có tác động thúc đẩy lực lượng sản xuất phát triển theo hướng hiện đại

Đối với giải pháp này, cần tiến hành đánh giá tổng quát về các thành phần kinh tế ở nước ta hiện nay để có chính sách tạo điều kiện phát triển đối với các thành phần kinh tế/các kiểu quan hệ sản xuất đang có sự phù hợp với trình độ của lực lượng sản xuất và có tác động thúc đẩy sự phát triển lực lượng sản xuất theo hướng hiện đại. Bên cạnh đó, kiên quyết hạn chế và thu hẹp đối với các thành phần kinh tế/các kiểu quan hệ sản xuất không phù hợp với trình độ của lực lượng sản xuất, đặc biệt là đang có tác động tiêu cực đến lực lượng sản xuất.

Có như vậy, mục tiêu *có nền kinh tế phát triển cao dựa trên lực lượng sản xuất hiện đại và quan hệ sản xuất tiên bộ, phù hợp* mới sớm được hiện thực hóa. Qua đó, tạo sự định hướng để kinh tế tư nhân tiếp tục phát huy hơn nữa tác động tích cực và hạn chế tối đa sự tác động tiêu cực đến sự phát triển lực lượng sản xuất theo hướng hiện đại; đồng thời, góp phần tham gia vào quá trình xây dựng quan hệ sản xuất tiên bộ, phù hợp trong quá trình thực hiện mục tiêu đi lên chủ nghĩa xã hội của đất nước.

Bốn là, kiến tạo môi trường bình đẳng thực sự trong tiếp cận các nguồn lực xã hội giữa kinh tế tư nhân với các thành phần kinh tế khác

Để thực hiện được điều này, cần tiến hành rà soát, phát hiện và kiên quyết gỡ bỏ các rào cản và sự bất bình đẳng trong chính sách và thực hiện chính sách để kinh tế tư nhân có cơ hội tiếp cận các nguồn lực một cách bình đẳng trong thực tế như các thành phần kinh tế khác, làm cho kinh tế tư nhân *thực sự* trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế, góp phần quan trọng vào quá trình hoàn thiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam.

Tóm lại, kinh tế tư nhân đã song hành cùng với quá trình thực hiện mục tiêu chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam trong suốt thời kỳ đổi mới. Các chủ trương, chính sách nhất quán của Đảng và Nhà nước cùng với những đóng góp của kinh tế tư nhân là minh chứng quan trọng để phân bác các quan điểm đối lập giữa kinh tế tư nhân với chủ nghĩa xã hội, nhất là quan điểm cho rằng Việt Nam phát triển kinh tế tư nhân làm thay đổi mục tiêu chủ nghĩa xã hội. Vấn đề quan trọng là cần tiếp tục tạo điều kiện để kinh tế tư nhân phát triển và đóng góp vào quá trình phát triển của đất nước. Mục tiêu đến năm 2025 “có khoảng 1,5 triệu doanh nghiệp hoạt động; tỷ trọng đóng góp của khu vực kinh tế tư nhân vào GDP khoảng 55%”⁽¹³⁾; đến năm 2030, “có ít nhất 2 triệu doanh nghiệp với tỷ trọng đóng góp của khu vực kinh tế tư nhân vào GDP đạt 60 - 65%”⁽¹⁴⁾ và đưa kinh tế tư nhân thực sự trở thành một động lực quan trọng trong quá trình hiện thực hóa khát vọng hùng cường của đất nước vào giữa thế kỷ XXI □

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016, tr.103

(2) và (11) Đặng Khôi, *Kinh tế tư nhân ngày càng khẳng định vị thế*, <https://baodautu.vn>, truy cập ngày 15/6/2021

(3) và (4) Nguyễn Phú Trọng, *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, <http://hdll.vn>, truy cập ngày 15/6/2021

(5), (6), (7), (8) và (9) V.I.Lênin, *Toàn tập*, t.43, Nxb Tiến bộ, Mátxcova, 1978, tr.267, 278, 280, 281 và 276

(10) và (14) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.70 và tr.240

(12) Viện Ngôn ngữ học Việt Nam, *Từ điển Tiếng Việt*, Nxb Từ điển Bách khoa, 2006, tr. 994

(13) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.2, Sđd, tr.126